

4A SINIFI SOSYAL BİLGİLER DERS NOTLARI

MİLLÎ MÜCADELE

Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk milleti bundan yüzyıl kadar önce yurdunu elinden almak isteyen işgalcilerin saldırısına uğramıştı. Ancak işgalci devletler ne kadar güçlü olursa olsun vatan sevdasıyla dolup taştan Türk milletini yenmeyi başaramamışlardır.

Bu konuyu anlatmaya Atatürk'ün hayatını anlatmak ile başlayalım.

**1881 yılında Selanik'te doğan Mustafa Kemal, askeri okullardaki eğitimini tamamladıktan sonra 1905 yılında ordudaki görevine başladı.

**Mustafa Kemal'in askerlik hayatına adım attığı yıllarda Osmanlı Devleti çok zor bir dönemden geçiyordu.

**Sömürgeci Avrupa devletleri Osmanlı topraklarını paylaşma konusunda anlaşmışlardı.

Sömürge nedir? Önce bu ifadeyi tanımlayalım.

**Sömürge: Güçlü olan devletlerin güçsüz olan devletleri işgal edip ülkenin her şeyine el koymasidir.

**Mustafa Kemal, bu sömürgeci devletlerden biri olan İtalya ile Trablusgarp'ta savaşmıştır.

***Trablusgarp Savaşı, Mustafa Kemal'in katıldığı ilk savaştır.

**Mustafa Kemal, Trablusgarp Savaşı'ndan sonra 1914'ten 1918 yılına kadar süren Birinci Dünya Savaşı'nda çeşitli cephelerde görev yapmıştır.

**Şimdi de Birinci Dünya Savaşı hakkında bilgi edinelim.

**1914 yılında İttifak Devletleri ile İtilaf Devletleri arasında 1.Dünya Savaşı başladı. Bir süre sonra Osmanlı Devleti' de İttifak Devletlerine katılarak savaşa dahil oldu. İttifak Devletleri savaşı kaybeden taraf olduğu için Osmanlı Devleti de savaşı kaybetmiş oldu.

**İttifak ve İtilaf kelimelerinin anlamı, anlaşma demektir.

**Bir grup devlet İttifak Devletleri grubunu, diğer grup devletlerde İtilaf Devletleri grubunu oluşturdu. Bu iki grubun da amacı güçsüz düşen devletleri işgal edip sömürmekti. O sebeple bu iki grup arasında bütün dünyayı etkileyen Birinci Dünya Savaşı başlamış oldu.

**Osmanlı Devleti, ilk önce savaşa katılmayıp tarafsız kaldığını ilan etse de bazı olaylar sebebi ile savaşa katılmak zorunda kalmıştır.

**Osmanlı Devleti, İttifak Devletleri grubu ile anlaşarak Birinci Dünya Savaşı'na girmiş oldu.

**Şimdi de Birinci Dünya Savaşı'na katılan devletleri grupları ile inceleyelim.

İtilaf Devletleri	İttifak Devletleri	
İngiltere Fransa Rusya İtalya	Almanya Avusturya-Macaristan Bulgaristan Osmanlı Devleti	Osmanlı Devleti 11 Kasım 1914'te İttifak Devletlerine savaş ilan etti. Mustafa Kemal savaşa karşıydı ama Osmanlı Devleti savaşa girince kendisine görev verilmesini istedi. Tekirdağ Tümen Komutanlığı'na atandı.

***Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale Cephesi'nde kazandığı zaferden dolayı Anafartalar Kahramanı olarak ün kazandı.

**Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale Cephesi dahil olmak üzere birçok cephede savaşmıştır. Savaştığı bu cephelerden sadece Çanakkale Cephesi'ndeki savaşı kazanabilmiştir.

**Osmanlı devleti, Çanakkale Cephesi'ndeki savaşı kazansa bile savaşa birlikte katıldığı İttifak Devletleri grubu savaşı kaybettiği için Osmanlı Devleti de savaşı kaybetmiş oldu.

**1.Dünya Savaşı'ndan yenik olarak çıkan Osmanlı Devleti'ne 30 Ekim 1918'de "Mondros Ateşkes Antlaşması" imzalatıldı ve ülkemiz İtilaf Devletleri ve Ermeni çeteleri tarafından işgal edilmeye başlandı.

**Bu antlaşmaya göre;

1-Ordumuz terhis edildi ve silahlarımıza el konuldu.

2-Ulaşım ve haberleşme araçlarımıza el konuldu.

3- Boğazlarımız İtilaf Devletleri kontrolüne girdi.

4-İtilaf Devletleri gerekli gördükleri yerleri işgal edebileceklerdi. Böylelikle yurdumuz hızla işgal edildi. Yunanlıların İzmir'e çıkması bardağı taşıran son damla oldu.

**Durum bu kadar kötüye giderken Mustafa Kemal o tarihi sözü "Geldikleri gibi giderler." diyerek işgalcilerin yurdumuzdan kovulacağına olan inancını dile getirdi.

***Atatürk Milli Mücadele'yi başlatmak için 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastı.

***Anadolu'ya geçen Mustafa Kemal, ilk iş olarak arkadaşlarıyla milli bilinci uyandırmaya çalıştı. Milli bilinci uyandırmak için şu çalışmaları yaptı.

1 -Havza ve Amasya'dan genelgeler yayımlayarak Türk milletine işgallere karşı neler yapabileceklerini anlattı. Halktan işgallere karşı protesto mitingleri düzenlemesini ve mücadele etmesini istedi.

Genelge: Bir konu hakkında dikkat çekmek için ilgili yerlere gönderilen yazıdır.

Mustafa Kemal, Türk halkını bilinçlendirmek için **Havza ve **Amasya**'dan bilgilendirici yazılar göndermiştir.

Böylelikle genelgenin ne olduğunu öğrendik.

Protesto: Tepki göstermek demektir.

**Mustafa Kemal, Türk halkından işgalleri protesto ederek tepkilerini ortaya koymalarını istemiştir.

Böylelikle protesto ne demek öğrenmiş olduk.

2-Erzurum Kongresi'ni düzenledi. Bu kongrede başkan seçilen Mustafa Kemal, **vatanın bölünmez bir bütün olduğunu** vurguladı.

Kongre: Ulusal toplantı demektir.

**Mustafa Kemal, Erzurum ve Sivas illerinde ulusal toplantılar yani kongreler düzenlemiştir.

Böylelikle kongre ne demek öğrendik.

3-Sivas Kongresi'nde **milli cemiyetleri** tek çatı altında toplayarak birlik ve beraberliği sağladı.

Milli Cemiyetler: İşgallere karşı vatansever kişilerin Türk halkının çıkarlarını korumak için kurdukları gruptur. Mustafa Kemal ülkemizde çeşitli illerimizde kurulan bu grupları aynı amaca hizmet etmeleri için tek çatı altında toplamıştır. Yani tek amaç VATANI KURTARMAK olmuştur.

4-Mustafa Kemal, Erzurum ve Sivas Kongrelerini yaptıktan sonra **Ankara**'ya geçti. Ankara'da **23 Nisan 1920**'de **Türkiye Büyük Millet Meclisi**'ni açtı. Böylece **Ankara** Milli Mücadele'nin **MERKEZİ** haline geldi.

**Mustafa Kemal, TBMM'nin başkanı oldu.

SIDIKA GÜLSOY

4A SINIF ÖĞRETMENİ

